

Εφαρμογή κοινοτικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας κατά των μεταναστριών οικιακών βοηθών: Το έργο COMMUN-AID

Το έργο COMMUN-AID χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπό το πρόγραμμα ΔΑΦΝΗ III (JUST/2011/DAP/AG/3272). Εφαρμόστηκε σε πέντε Ευρωπαϊκές χώρες (Ελλάδα, Κύπρος, Αυστρία, Σλοβενία και Σουηδία) με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων από την Ολλανδία.

Το έργο στόχευσε στο να αυξήσει την ικανότητα των μεταναστριών οικιακών βοηθών προκειμένου να αντιδράσουν ενάντια στη σεξουαλική βία στην οικιακή εργασία μέσω της ανάπτυξης και πιλοτικής εφαρμογής κοινοτικών παρεμβάσεων.

Το έργο COMMUN-AID είχε διάρκεια 2 χρόνια κατά τη διάρκεια των οποίων επιτεύχθηκαν τα ακόλουθα:

1. Η κατανόηση των εμπειριών των γυναικών της σεξουαλικής θυματοποίησης και η αναγνώριση των αναγκών τους κατά τη διάρκεια της υποστήριξης μετά τη θυματοποίηση μέσω ενδεδειγμένων ποιοτικών μεθόδων έρευνας και προσεγγίσεων.

2. Αναπτύχθηκε ένα χαρτοφυλάκιο από κοινοτικές πηγές, συμμαχίες, παρεμβάσεις και πολιτικές για τις σεξουαλικά θυματοποιημένες μετανάστριες με την χρήση της διαδικασίας χαρτογράφησης και της ποιοτικής έρευνας με βασικούς πληροφοριοδότες σε όλες τις συνεργαζόμενες χώρες.

3. Αναπτύχθηκε ένα πολιτισμικά και γλωσσικά κατάλληλο διαδικτυακό εργαλείο για την υποστήριξη των σεξουαλικά θυματοποιημένων μεταναστριών οικιακών βοηθών, το οποίο είναι διαθέσιμο σε 14 γλώσσες μεταναστών (<http://www.domesticworker-sup-port.info/>).

4. Σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε πιλοτικά ένα πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή για κοινοτικά εκπαιδευτικά προγράμματα, με στόχο την ανάπτυξη της ικανότητας στην κοινότητα μέσω της εκπαίδευσης των μελών της κοινότητας πάνω στην πρόληψη και διαχείριση της σεξουαλικής θυματοποίησης στην οικιακή εργασία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το έργο COMMUN-AID	Σ.1-2
Η ιστορία μου...η ζωή μου	Σ.2-3
Δεδομένα COMMUN-AID	Σ. 3
Το διαδικτυακό εργαλείο	Σ. 4
COMMUN-AID	Σ. 4
Πρόγραμμα Εκπαίδευσης	Σ. 5
Εκπαιδευτή.....	Σ. 5
Συστάσεις πολιτικής	Σ. 6
Δραστηριότητες διάχυσης	Σ. 7

5. Συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων φορέων όπως των φορέων χάραξης πολιτικής, των ερευνητών, των παρόχων υπηρεσιών, των μεταναστών/στριών οικιακών βοηθών και του ευρύτερου κοινού πάνω στο πρόβλημα της σεξουαλικής βίας κατά των μεταναστριών οικιακών βοηθών μέσω της κοινοτικής εκπαίδευσης, τοπικών σεμιναρίων, επιστημονικών εκδόσεων, ενημερωτικών δελτίων και δελτίων τύπου και άλλων δράσεων διάχυσης σε όλες τις συνεργαζόμενες χώρες.

Η ιστορία μου ... η ζωή μου...

Η εμπειρία σεξουαλικής παρενόχλησης στην οικιακή εργασία της Έλενας

Ήρθαμε με τον άντρα μου πριν από 15 χρόνια στην Ελλάδα από την Αλβανία για να δουλέψουμε και να μεγαλώσουμε τα παιδιά μας. Έκτοτε δουλεύω σαν οικιακή βοηθός. Αυτή ήταν η μόνη δουλειά που μπορούσα να κάνω καθώς δεν ήξερα να μιλήσω καθόλου ελληνικά. Σε μια προηγούμενη δουλειά που ήμουν, έπεσα θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης από ένα 65χρονο διαζευγμένο άνδρα. Πήγαίνα και καθάριζα το σπίτι του κάθε εβδομάδα. Στην αρχή συνήθιζε να με κοιτάει επίμονα για ώρες ολόκληρες καθώς καθάριζα και ενώ πολλά πράγματα πέρασαν από το μυαλό μου, συνέχιζα να βρίσκω λογικές εξηγήσεις μέσα στο μυαλό μου για αυτή του την συμπεριφορά. Μία φορά προσπάθησε να με αγγίξει αλλά εξαιτίας της γρήγορης αντίδρασής μου σταμάτησε τουλάχιστον προσωρινά. Ξαφνικά συνειδητοποίησα ότι ήθελε περισσότερα από τις υπηρεσίες καθαριότητας που του παρείχα. Παρόλα αυτά προσποιούμουν ότι δεν το είχα καταλάβει γιατί φοβόμουν ότι θα έχανα τη δουλειά μου. Για περισσότερο από έναν χρόνο μείωσα την έκθεσή μου σε αυτόν στο ελάχιστο αποφεύγοντας κάθε οπτική και φυσική επαφή μέσα στο σπίτι. Για την ακρίβεια, προσπαθούσα να τα κάνω όλα με βιασύνη, μετακινούμουν ξαφνικά από δωμάτιο σε δωμάτιο για διάφορους λόγους και επινοούσα λόγους για να πηγαίνω στο μπάνιο πολλές φορές μέσα στη μέρα.

Αυτό το βρήκα αργότερα σαν έναν τρόπο για να απομονώνομαι και να σκέφτομαι τις μετέπειτα κινήσεις μου. Εκείνη την περίοδο είχα τόσο πολύ στρες (άγχος) που ανέπτυξα σύνδρομο ευερέθιστου εντέρου, το οποίο δεν έχω καταφέρει να θεραπεύσω από τότε. Δεν μιλούσα σε κανέναν γι αυτό και δεν ζήτησα από κανέναν βοήθεια γιατί φοβόμουν. Δεν ήθελα να μάθει τίποτα ο άντρας μου γιατί φοβόμουν για την αντίδραση που θα είχε. Κάποιες φορές χάνει την ψυχραιμία του και η συμπεριφορά του γίνεται κακή, ειδικά όταν καταναλώνει αλκοόλ. Από την άλλη, συνέχιζα να ελπίζω ότι τα πράγματα θα γινόντουσαν καλύτερα ή τουλάχιστον δεν θα χειροτέρευαν και δεν θα έχανα την δουλειά μου.

Δυστυχώς, ο εργοδότης μου δεν σταμάτησε εκεί. Μία φορά έπλενα τα πιάτα και δεν συνειδητοποίησα ότι στεκόταν πίσω μου. Ήρθε κοντά μου και με άρπαξε. Αν και πανικοβλήθηκα, προσπάθησα να μην το δείξω για να μην κάνω τα πράγματα χειρότερα. Τον ρώτησα με ηρεμία τι ήταν αυτό που έκανε. Ήταν ευθύς μαζί μου και μου είπε ότι του άρεζα πολύ και ότι θα έκανε ο,τι του ζητούσα αν δεχόμουν να κοιμηθώ μαζί του. Του είπα ότι δεν ήμουν προετοιμασμένη για μία τέτοια συζήτηση και ότι χρειαζόμουν χρόνο για να το σκεφτώ προσπαθώντας να μην δείχνω το πόσο ταραγμένη ήμουν. Πολλά πράγματα πέρασαν από το μυαλό μου μέχρι να φύγω από το σπίτι εκείνη την μέρα. Δεν θα γύριζα πίσω. Το μόνο που μπορού-

Η ιστορία μου ... η ζωή μου... (Συνέχεια)

σα να σκεφτώ ήταν ότι από εκείνη τη στιγμή ήμουν άνεργη ενώ είχα δύο παιδιά να μεγαλώσω και να πληρώσω για το νοίκι μου. Ήμουν ένα συναισθηματικό ράκος. Έκλαψα πολύ αλλά δεν μπορούσα να μιλήσω σε κανέναν. Νόμιζα ότι ήταν καλύτερα να το έκρυβα από την οικογένειά μου και τους φίλους μου και να προσπαθούσα να βρω μία άλλη δουλειά. Είπα στον άντρα μου ότι ο εργοδότης μου θα μετακόμιζε σε μία άλλη πόλη και ότι δεν θα με χρειαζόταν άλλο. Παρόλο που και απογοητεύτηκε και ενοχλήθηκε, δεν με ρώτησε κάτι που να μην θέλω να του απαντήσω. Η ζωή μου έγινε αρκετά δύσκολη από εκείνο το σημείο και έπειτα. Πάλευα να τα βγάλω πέρα τόσο οικονομικά όσο και συναισθηματικά αλλά κατάφερα να προχωρήσω με τη ζωή μου γιατί έχω μία οικογένεια να στηρίξω.

**Η Έλενα είναι μία οικιακή βοηθός που αποφάσισε να μοιραστεί την ιστορία της προκειμένου να βοηθήσει άλλες μετανάστριες να αποφύγουν να πέσουν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης στην οικιακή εργασία. Το όνομα Έλενα δεν είναι το πραγματικό, χρησιμοποιήθηκε για λόγους ανωνυμίας.*

Facts from the COMMUN-AID project

Το Πρόγραμμα COMMUN-AID διαπίστωσε ότι μεταξύ των μεταναστριών οικιακών βοηθών οι οποίες θυματοποιήθηκαν σεξουαλικά:

Πολλές

- Απασχολούνταν παράνομα.
- Εργάζονταν ως οικιακές βοηθοί λόγω της ανεπαρκούς γνώσης της γλώσσας, της έλλειψης προσόντων και του μη νόμιμου καθεστώτος παραμονής τους.
- Είχαν ελλιπή πληροφόρηση ως προς τα δικαιώματα και τις πηγές λήψης επίσημης και ανεπίσημης φροντίδας.
- Είχαν άγνοια ως προς την κατάλληλη διαδικασία καταγγελίας.
- Δεν ένιωθαν άνετα να καταγγείλουν τα περιστατικά της σεξουαλικής βίας στις τοπικές αρχές
- Κατακλύζονταν από αισθήματα απομόνωσης και κοινωνικής διάκρισης από την χώρα υποδοχής

Λίγοι

- Λίγες εγκατέλειψαν την εργασία τους αμέσως μετά τη θυματοποίηση τους, κυρίως λόγω της οικονομικής ανασφάλειας.
- Λίγες αναζήτησαν βοήθεια σε κρατικούς φορείς ή ΜΚΟ
- Λίγες προχώρησαν σε επίσημη καταγγελία στην αστυνομία εξ αιτίας του φόβου της απόλυσης και της απέλασης, ακόμα και όταν βρίσκονταν υπό νόμιμο εργασιακό καθεστώς
- Ελάχιστες έχαιραν της οικογενειακής ή κοινωνικής υποστήριξης.

Εκπαιδύοντας τα μέλη της κοινότητας να ανταποκριθούν στη σεξουαλική βία κατά των μεταναστριών οικιακών βοηθών:

Το πακέτο Εκπαίδευση-Εκπαιδευτή COMMUNAID

Στο πλαίσιο του έργου COMMUN-AID δημιουργήθηκε ένα πρόγραμμα Εκπαίδευσης-Εκπαιδευτή που περιλαμβάνει συμβουλευτικές, εκπαιδευτικές και κοινοτικής ανάπτυξης μαθησιακές ενότητες σε θέματα σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία. Το εκπαιδευτικό αυτό πρόγραμμα είχε ως σκοπό να: (α) εξηγήσει τις έννοιες της σεξουαλικής βίας και σεξουαλικής θυματοποίησης στην οικιακή εργασία καθώς και να υπογραμμίσει την σπουδαιότητα κατακραυγής της σεξουαλικής βίας και της εδραίωσης ξεκάθαρων κοινοτικών νορμών σχετικά με το ποιες συμπεριφορές είναι αποδεκτές και μη αποδεκτές, (β) παρέχει πληροφορίες και γνώση για τους παράγοντες επικινδυνότητας και τις επιπτώσεις της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία, (γ) εδραιώσει και να ενδυναμώσει τις δεξιότητες των συμμετεχόντων στην αναγνώριση της σεξουαλικής βίας και στη διαχείριση περιπτώσεων γνωστοποίησης σεξουαλικής κακοποίησης ή παράθεσης των προειδοποιητικών ενδείξεων, (δ) αναπτύξει την ικανότητα των συμμετεχόντων στο να προγραμματίζουν, να διεξάγουν και να αξιολογούν την εκπαίδευση για τη θυματοποίηση της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία, καθώς επίσης την δεξιότητα να παράγουν σχέδια δράσης και μηχανισμούς για μια μετέπειτα παρακολούθηση.

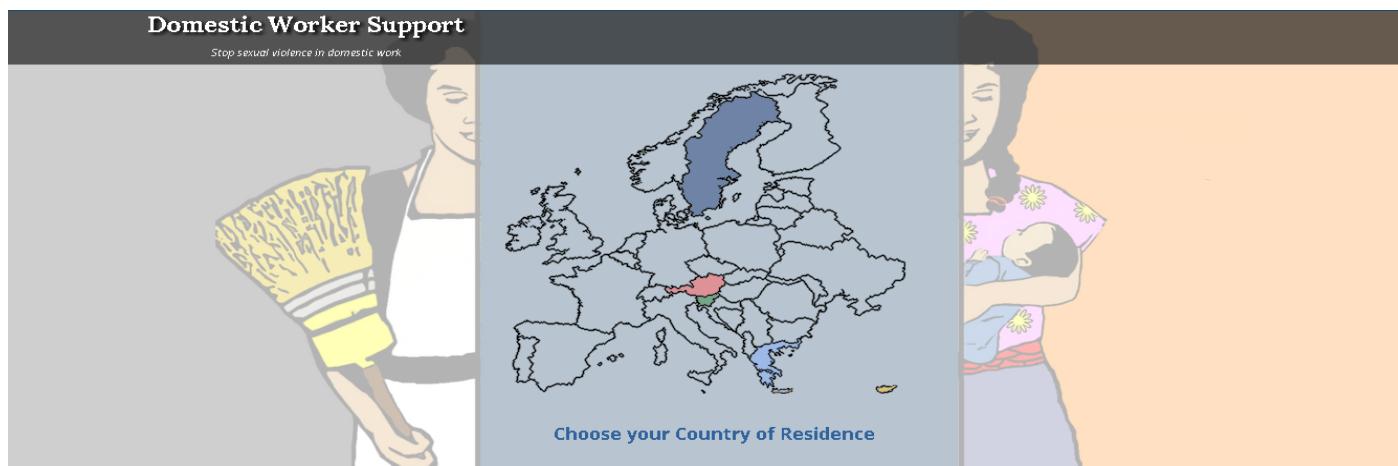
Μέσω της Τεχνικής των Δελφών συντάχθηκε μία ομάδα διεθνών εμπειρογνομόνων εντός των τομέων της σεξουαλικής βίας και της υγείας των μεταναστών προκειμένου να φτάσουν σε συμφωνία σχετικά με τα εκπαιδευτικά στοιχεία της εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα Εκπαίδευσης- Εκπαιδευτή εφαρμόστηκε επιτυχώς σε δέκα μέλη τα οποία επιλέχτηκαν από κοινότητες μεταναστών, δημόσιες υπηρεσίες, ΜΚΟ και κοινοτικές ομάδες σε κάθε συνεργαζόμενη χώρα (Ελλάδα, Κύπρος, Σουηδία, Αυστρία και Σλοβενία), με σκοπό να δοκιμαστεί η εφαρμογή, πρακτικότητα και αποτελεσματικότητά του όσον αφορά στην αύξηση της γνώσης και της ικανότητας των συμμετεχόντων. Το εγχειρίδιο Εκπαίδευσης-Εκπαιδευτή είναι διαθέσιμο στις τοπικές γλώσσες των συνεργαζόμενων χωρών και σε κάποιες επικρατέστερες γλώσσες μεταναστών της κάθε συνεργαζόμενη χώρας. Τέλος, το εγχειρίδιο είναι διαθέσιμο μέσω της ιστοσελίδας του προγράμματος (<https://www.teicrete.gr/CommunAid/>).

Το πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτή του CommunAid στο Ηράκλειο της Κρήτης, Οκτώβριος 2014

Μεταφράζοντας τις ανάγκες των σεξουαλικά θυματοποιημένων μεταναστριών σε υπηρεσίες.

Ένα διαδικτυακό Εργαλείο Παρέμβασης σε περίπτωση κρίσης

www.domesticworkersupport.info

Ένα διαδικτυακό εργαλείο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των θυμάτων δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των εργασιών του COMMUN-AID, παρέχοντας ενημερωμένες πληροφορίες σε ασφαλείς επιλογές διαμονής, παραπομπή σε συναφείς υπηρεσίες, βασικά στοιχεία της νομοθεσίας στις χώρες των εταίρων, μία επισκόπηση των δικαιωμάτων τους και πώς να τα προασπίσουν, αποφυγή κινδύνου και τρόπους διαχείρισης κρίσεων, καθώς και στοιχεία επικοινωνίας σε επείγουσες περιστάσεις και σχετικές διαδικασίες. Ένα μικρό δείγμα σεξουαλικά θυματοποιημένων μεταναστριών οικιακών βοηθών, συμμετείχαν στην πολιτισμική προσαρμογή σε κάθε χώρα. Το εργαλείο διασφαλίζει την ανωνυμία των μεταναστριών, και είναι διαθέσιμο σε 14 γλώσσες, τις επικρατέστερες γλώσσες των μεταναστών ανά τις χώρες των εταίρων.

Συστάσεις για την πρόληψη και τη διαχείριση της σεξουαλικής βίας κατά των μεταναστριών οικιακών βοηθών

Ένα σύνολο συστάσεων δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια του προγράμματος COMMUN-AID και αποβλέπουν στην υποστήριξη των φορέων χάραξης πολιτικής, τους εργαζόμενους στην κοινότητα, τους παρόχους υπηρεσιών και τους επαγγελματίες υγείας ως προς την πρόληψη και την διαχείριση/ αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας κατά των μεταναστριών οικιακών βοηθών

Οι συστάσεις διαρθρώνονται υπό πέντε κύριες κατηγορίες:

Ενδυνάμωση των μεταναστριών οικιακών βοηθών

Οι ακόλουθες συστάσεις στοχεύουν στην βελτίωση της ικανότητας και των δεξιοτήτων των μεταναστριών οικιακών βοηθών στην αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας.

Επίσημη υποστήριξη μετά τη σεξουαλική βία

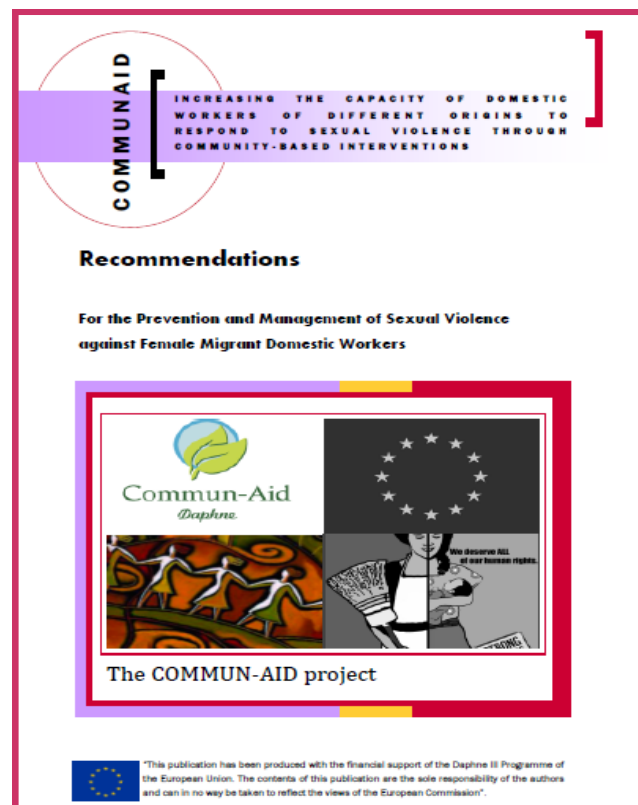
Οι συγκεκριμένες συστάσεις εστιάζουν στην κυβερνητική και μη κυβερνητική προσφερόμενη υποστήριξη ή φροντίδα προς τα θύματα της σεξουαλικής βίας στην οικιακή εργασία και αποβλέπουν στην βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, ενισχύοντας συνολικά την ικανότητα των υπαρχουσών δομών οι οποίες απευθύνονται στους μετανάστες εργαζόμενους στον οικιακό τομέα

Εργασιακοί Κανόνες & Νομοθεσία

Οι συστάσεις αυτές στοχεύουν στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας που περιβάλλουν την οικιακή εργασία αναγνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν το εργασιακό περιβάλλον του τομέα της οικιακής εργασίας.

Ευαισθητοποίηση του κοινού

Οι συστάσεις που ακολουθούν αποβλέπουν στο να αναδείξουν την ανάγκη ευαισθητοποίησης διαφόρων ομάδων ως μέσο ενίσχυσης της γνώσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της μείωσης των διακρίσεων

στην καταγωγή και την εργασία.

Έρευνα και Παρακολούθηση

Οι κάτωθι συστάσεις επικεντρώνονται στην απαιτούμενη συλλογή δεδομένων και στοχεύουν στην ενίσχυση της βάσης των γνώσεων για τη σεξουαλική βία κατά των μεταναστών οικιακών βοηθών μέσω εμπειριστατωμένης έρευνας και αποτελεσματικής καταγραφής του προβλήματος.

Το σύνολο των συστάσεων είναι προσβάσιμο μέσω της ιστοσελίδας του προγράμματος (<https://www.teicrete.gr/CommunAid/>) και θα διανεμηθεί στους φορείς που ασχολούνται με την πρόληψη και την αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας κατά των μεταναστριών τόσο σε εθνικό επίπεδο των χωρών των εταίρων όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων και των προϊόντων του Προγράμματος COMMUN-AID

Τοπικά Σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν στην Κύπρο, την Κρήτη και την Σλοβενία, αποβλέποντας στη διάδοση των ευρημάτων του προγράμματος σε βασικούς φορείς, ώστε να διευκολυνθεί ο διάλογος ως προς τη μετατροπή της θεωρητικής γνώσης που αποκτήθηκε σε πρακτική εφαρμογή.

Τα σεμινάρια του COMMUN- παρακολούθησε εύρος φορέων σε κάθε χώρα-εταίρο, περιλαμβάνοντας, σχεδιαστές πολιτικής κυβερνητικά στελέχη, επαγγελματικές οργανώσεις, φορείς προαγωγής της υγείας, εκπαιδευτικές αρχές, ΜΜΕ και το ευρύ κοινό.

Σεμινάριο στη Λουμπλιάνα Σλοβενία, 4, Δεκεμβρίου 2014

Σεμινάριο στο Ηράκλειο Ελλάδα, 6-7 Νοεμβρίου 2014

Σεμινάριο στην Λευκωσία, Κύπρος, 28 Σεπτεμβρίου 2014

Το COMMUN-AID παρουσιάστηκε σε τηλεοπτικό πρόγραμμα στην Ελλάδα 4 Νοεμβρίου 2014

Ημερίδα του COMMUN- AID . Ηράκλειο-Κρήτη 21 Μαρτίου 2014

Επιστημονική Διάδοση

- **5th (EUPHA) Ευρωπαϊκό Conference on Migrant and Ethnic Minority Health and Health care in the Context of the Current Systematic Crisis in Europe on 10th - 12th April, 2014, Granada, Spain.**
- ♦ **19th International Conference of the A.P.P.A.C Association of Psychology & Psychiatry for Adults & Children Congress Series 9: Recent Advances in Neuropsychiatric Psychological and social Sciences, 13-16 May 2014, Athens, Greece.**
- ♦ **22nd International Congress IACCP International Association for Cross-Cultural Psychology. "Diversity Equality and culture", 15-19 July 2014, Reims, France.**
- ♦ **5th National Conference on Counseling Psychology: Current trends, future orientations.** The Division of Counseling of Greek Psychological Association (Hellenic Psychological Society), 6-9 November 2014, Patra, Greece.
- ♦ **5th National Conference of the Forum of Public Health & Community Medicine, 21-23 November 2014, Thessaloniki, Greece.**

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Εργαστήριο Συμπεριφορών Υγείας & Οδικής Ασφάλειας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης

Διεύθυνση: Εσταυρωμένος, Ηράκλειο Κρήτης, Τα.Θ.: 1939, 71004

Τηλ.: +30 (2810) 379516, +30 (2810) 379514, E-mail: daphne@staff.teicrete.gr

Ιστοσελίδα: www.teicrete.gr/CommunAid/

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΡΓΟΥ COMMUNAID

RutgersWPF

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Αυτή η δημοσίευση πραγματοποιήθηκε με την οικονομική υποστήριξη του προγράμματος DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα περιεχόμενα αυτής της δημοσίευσης αποτελούν αποκλειστική ευθύνη των συγγραφέων και δεν μπορούν με κανένα τρόπο να θεωρηθούν ως απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

